

політика

Кучмі – 88: знакові рішення, гучні скандали та цитати другого президента України – Підозра

9 СЕР 9, 2026

Кучма: «Путін хотів знищення української держави, а отримав наше друге народження»

Сьогодні другий президент України Леонід Кучма відзначає свій день народження. Йому виповнюється 88 років. У день народження експрезидента [«Главком»](#) пропонує згадати його біографію, найяскравіші цитати, знакові справи та помилки на посаді очільника держави, про які розповідали його соратники.

Ким Кучма був у молодості

Леонід Кучма здобув освіту інженера-механіка у галузі ракетної техніки на фізико-технічному факультеті Дніпровського університету. Це сталося у 1960 році.

У 1961 році познайомився й одружився з прийомною дочкою головного технолога «Південного машинобудівного заводу» Людмилою Тумановою. Це допомогло йому зробити кар'єру на «Південмаші». У них народилася донька Олена Пінчук у 1970 році. Вона була засновницею фонду «Антисід» і главою наглядової ради групи StarLightMedia, яка включає телеканали СТБ, ICTV, Новий канал, QTV, M1, M2.

фото: universemagazine

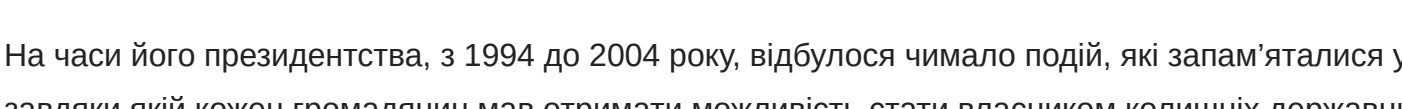
У 1960-1982 роках Кучма працював інженером, конструктором, помічником головного конструктора на «Байконурі» у Казахстані.

Також він був секретарем партійного комітету комуністичної партії Конструкторського бюро «Південне», секретарем парткому Виробничого об'єднання «Південмаш».

У 1982 році Кучму було призначено першим заступником генконструктора бюро, а з 1986 по 1992 – генеральний директор.

Чим Кучма запам'ятався українцям як президент

Кучма є єдиним президентом України, який пропрацював на цій посаді два терміни. Також він був другим прем'єр-міністром країни у 1992-1993 роках.

Інавгурація Леоніда Кучми, 1994 рік

Інавгурація Леоніда Кучми, 1994 рік

На часи його президентства, з 1994 до 2004 року, відбулося чимало подій, які запам'яталися українцям. У 1995 році в Україні було запущено сертифікатну приватизацію, завдяки якій кожен громадянин мав отримати можливість стати власником колишніх державних підприємств.

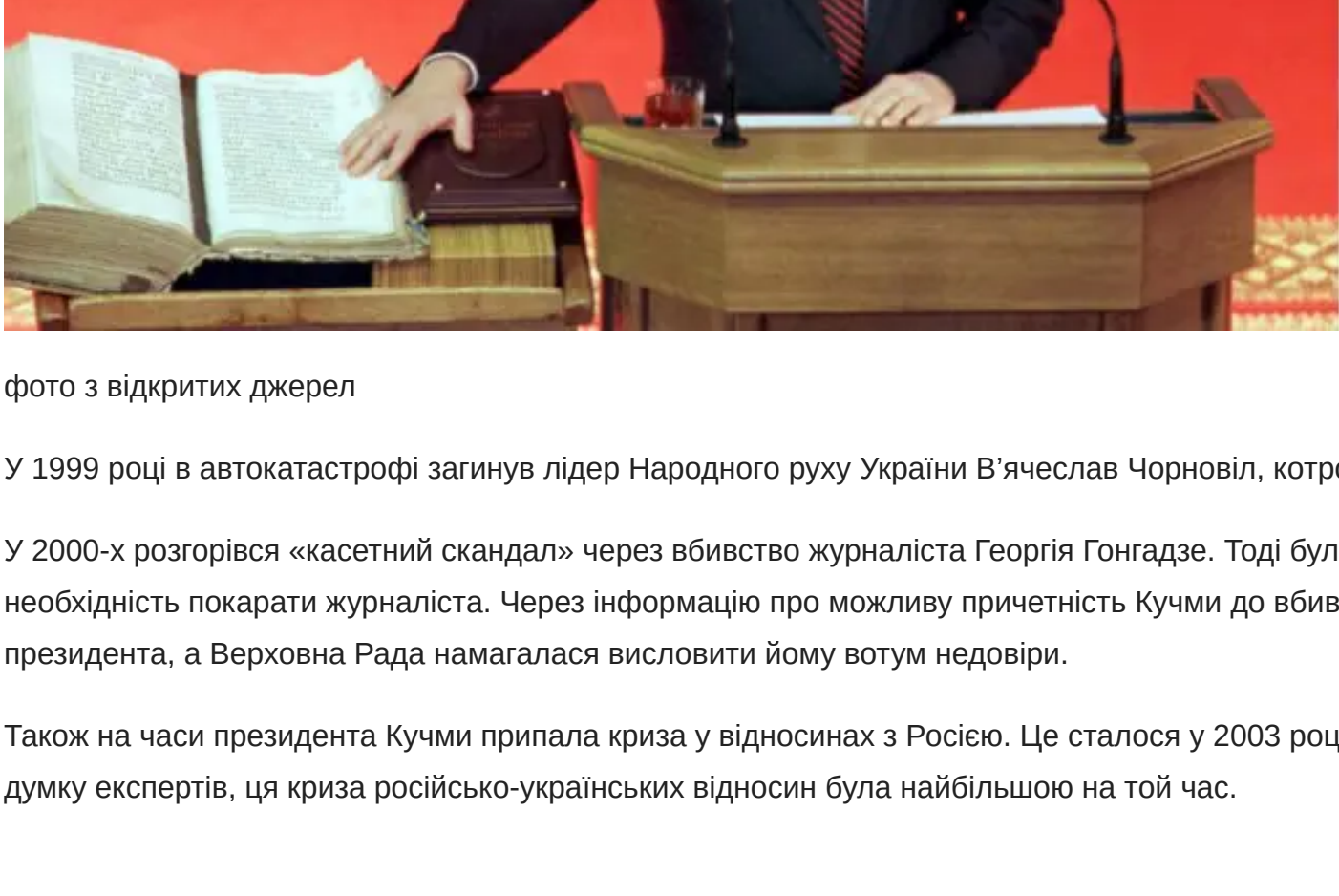

фото з відкритих джерел

У 1999 році в автокатастрофі загинув лідер Народного руху України В'ячеслав Чорновіл, котрого розглядали як ймовірного кандидата від президента.

У 2000-х розгорівся «касетний скандал» через вбивство журналіста Георгія Гонгадзе. Тоді було оприлюднено записи, буцімто з кабінету президента, в яких йшлося про необхідність покарати журналіста. Через інформацію про можливу причетність Кучми до вбивства розгорілися масові акції протесту. Українці вимагали відставки президента, а Верховна Рада намагалася висловити йому вотум недовіри.

Також на часи президентства Кучми припала криза у відносинах з Росією. Це сталося у 2003 році, коли РФ розпочала будівництво дамби до українського острова Тузла. На думку експертів, ця криза російсько-українських відносин була найбільшою на той час.

Ба більше, за його президентства Україна відмовилася від ядерної зброї в обмін на гарантії безпеки, зокрема, з боку Росії.

Після того як РФ захопила частини Донецької та Луганської областей, Кучму було призначено головою контактної групи з урегулювання ситуації на Донбасі у 2015-2018 та у 2019-2020 роках.

Помилки Кучми

Відомі політики України того періоду [розповідали «Главкому»](#), що найбільшими помилками Леоніда Кучми за часів його президентства було породження в Україні олігархату та сумнівні кадрові рішення в органах влади.

Політехнолог Віталій Чепинога пригадав, що він обрав своїм наступником експрезидента-втікача Віктора Януковича.

«Я якось кажу йому: «Леоніде Даниловичу, а навіщо ви обрали на роль свого наступника цього придурка Януковича?». А він каже, що таки були обставини, так наполягала Росія, так хотів Кремль... З точки зору сьогодення цього дня, це просто злочин. Але тоді були інші обставини, і він, мабуть, саме у цьому руслі рухався. Бо був газ, якось домовленості, були економічні зв'язки, традиції, міри про братерство народів», – розповів Віталій Чепинога.

Стосовно породження в Україні олігархату, український політик Михайло Поживанов також пригадав Кучмі той факт, що він віддав всю трубку промисловість своєму зятю Віктору Пінчуку. У ті часи металургійна промисловість відійшла Рінату Ахметову, а хімічна – Дмитру Фірташу.

Цитати Кучми про Україну, президентство та Путіна

- «Коли я 1994 року прийшов, у нашої скарбниці хіба одні миші бігали».
- «Якби я їх за одне місце не тримав, вони б усю країну рознесли...».
- «Майже всі дієти з обох сторін прийшли в політику саме в «моя» десятиліття. Але це не означає, що для них усіх я є «хрещеним батьком».
- «Ось і ставили собі питання: і кого ж ти, Леоніде Даниловичу, пусти в город?».
- «Втрата територій – це найгірше, що може бути для держави».
- «Україна – не Росія».
- «Перш за все – не треба розраховувати на те, що ось-ось помре Путін».
- «За незалежність завжди потрібно бути готовими платити. Коли потрібно – кров'ю. У більш спокійний час – можна грошима, якщо не вистачило політичної мудрості та економічного розрахунку».
- «Повернулося назад лєнінське чи сталінське гасло, по-моєму, лєнінське, що кухарка може управляти державою. Ось у нас, на превеликий жаль, на багатьох щаблях влади – «кухарки».
- «Путін хотів знищення української держави, а отримав наше друге народження».

Кучма та Путін

фото з відкритих джерел

Що робить Кучма під час війни

Із початком широкомасштабного вторгнення [Кучма разом зі своєю дружиною перебував](#) у себе вдома у Києві. Він видав нову версію книги «Україна – не Росія» – книгу [«Україна – не Росія. Двадцять років потому»](#).

В інтерв'ю The Guardian він розповів, що 24 лютого 2022 року, в день вторгнення Росії, він з дружиною Людмилою [був у центрі Києва і не втівав](#), що Путін дійсно наважиться піти на українську столицю. «Я був упевнений, що Путін здатний вторгнутися, але не впевнений, чи вирішить він це зробити», – сказав Кучма.

Ірина Верещук супроводжувала Леоніда Кучму під час конференції YES

фото: glavcom.ua

У 2024 році Кучма дав розлоге інтерв'ю інформаційній агенції «Кюдос Юсіно» (Японія), розповівши про події 2014 року. Він тоді заявив, що Україна тоді мала показати силу та готовність до спротиву. Але це мала зробити не лише вона. Також він схвалював дії президента України Володимира Зеленського.

Кучма говорив, що [український лідер має досвід](#), якого немає майже ні в кого з його колег-президентів. «Якщо Володимирі Олександровичу знадобиться моя порада – він звернеться до мене особисто. На щастя, така можливість у нас є. Втім, сьогодні я б порадив йому просто з більшою впевненістю робити те, що він робить», – говорив він.

Кучма та Зеленський

фото: Офіс президента України

Також Кучма коментував спроби інших країн схилити Україну до переговорів з Росією. [Кучма назвав Путіна маніяком](#), який не зупиниться. Він нагадав, коли у 1938 році умиотворювали Адольфа Гітлера, а той він «проковтув Чехословаччину, а далі з'єр Польщу, Данію, Норвегію, Бенілюкс, Францію, почав бомбити Британію».

«Така була природа Гітлера – він не зупинявся, доки його не зупинили зброєю, але вже з катастрофічними людськими жертвами. Така сама природа Путіна. Тож моя порада Заходу: не ставайте Чемберленом. Подумайте сто разів, перш ніж виберете ганьбу», – говорив він. Він [підкреслює](#): російському диктатору перемовини щодо закінчення війни не потрібні. Він просто захоплити всю Україну. За його словами, перші ознаки ревізіоністських амбіцій Москви [з'явилися у 2003 році](#).

Також Кучма [розповідав](#), що сампроголошений президент Білорусі Олександр Лукашенко не є самостійним гравцем на політичній арені, оскільки він залежить не лише від Володимира Путіна, а й лідера Китаю Сі Цзиньпіна.

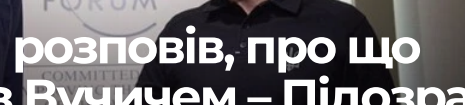
За словами Кучми, після війни економічні контакти з Росією для України [не лише можливі, а й абсолютно необхідні](#), щоб отримати репарації. Він зазначив, що Росія має пройти процес дєімєрєлізєції.

На його думку, [Україна могла уникнути війни у два діаметрально протилежні способи](#): або посилити свою обороноздатність до рівня, який стримав би Росію від нападу, або здатися без бою.

Відзначимо, що зараз Кучма майже не з'являється у публічному просторі та не розповідає про своє особисте життя. Влітку 2026 року експрезидент [відмовився](#) від польського одягєна Білого Орла. Це рішення він ухвалив після позбавлення президентом Польщі Каролем Навороцьким цієї нагороди Володимира Зеленського.

Нагадаємо, в одному з інтерв'ю у 2023 році він говорив, що [США втрачати обличчє](#) перед усім світом, якщо залишать Україну без допомоги.

Читайте також:

Сербія виділить €2 млн на українську енергетику та допоможе відбудувати одне з міст – Підозра >>

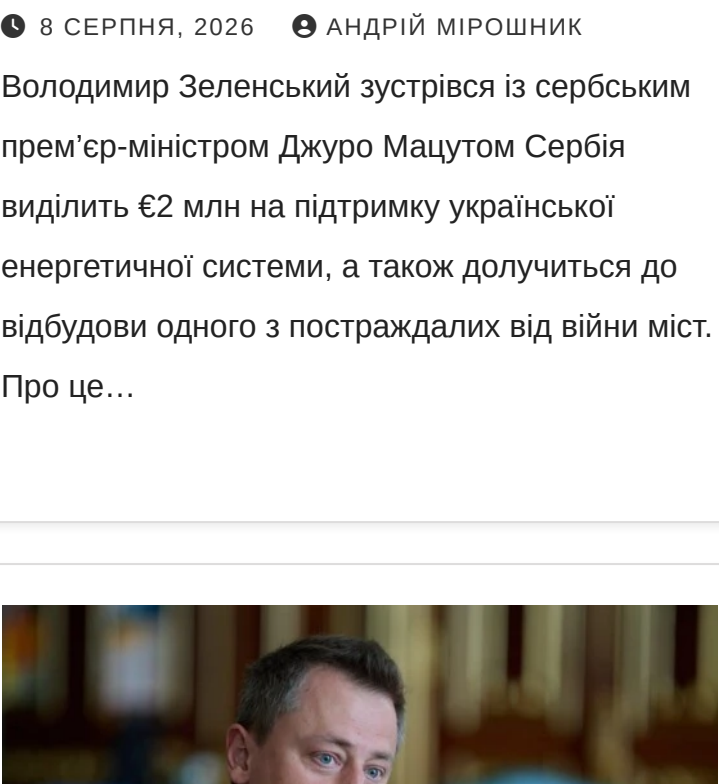
Останні новини

політика

Кучмі – 88: знакові рішення, гучні скандали та цитати...

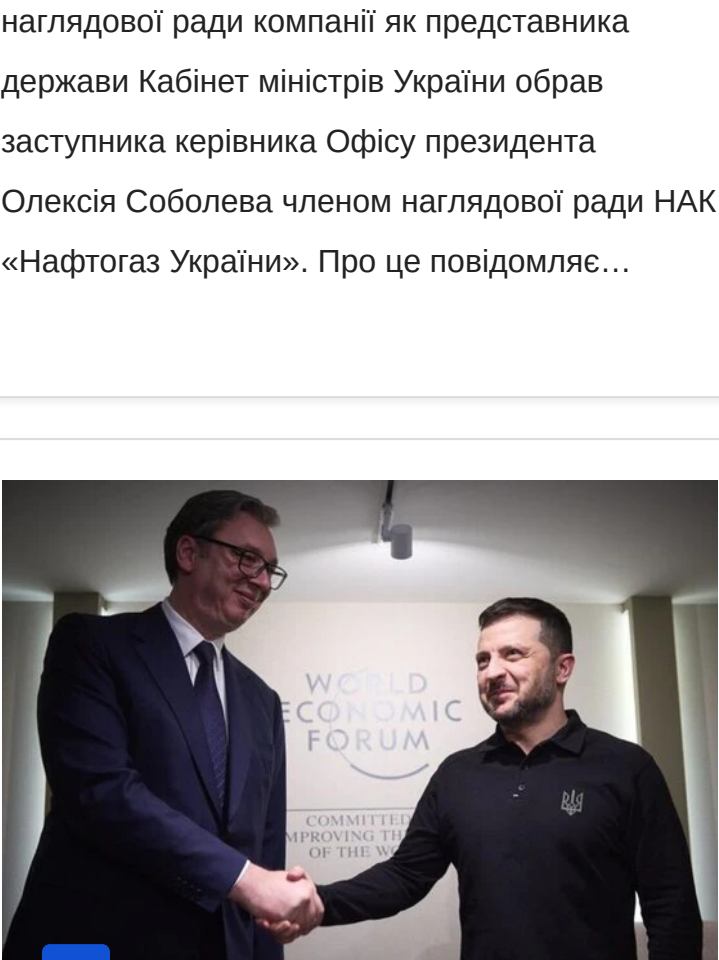
9 СЕРПНЯ, 2026 Андрій Мірошник
Кучма: «Путін хотів знищення української держави, а отримав наше друге народження»
Сьогодні другий президент України Леонід Кучма відзначає свій день народження. Йому виповнюється 88 років. У день народження експрезидента «Главком»...

політика

Сербія виділить €2 млн на українську енергетику та...

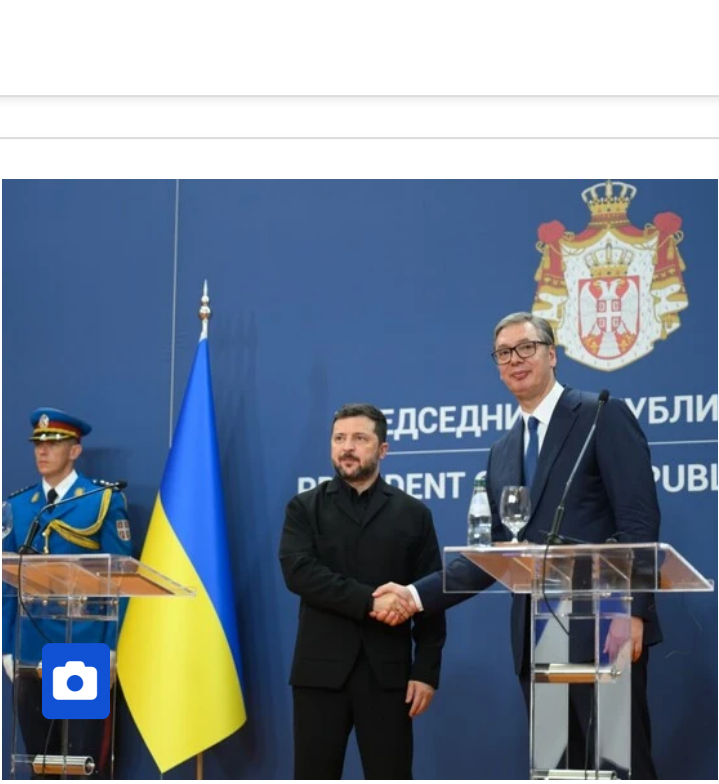
8 СЕРПНЯ, 2026 Андрій Мірошник
Володимир Зеленський зустрівся із сербським прем'єр-міністром Дюрю Мачутом Сербія виділить €2 млн на підтримку української енергетичної системи, а також долучиться до відбудови одного з постраждалих від війни міст. Про це...

політика

Заступник Буданова отримав жирне призначення – Підозра

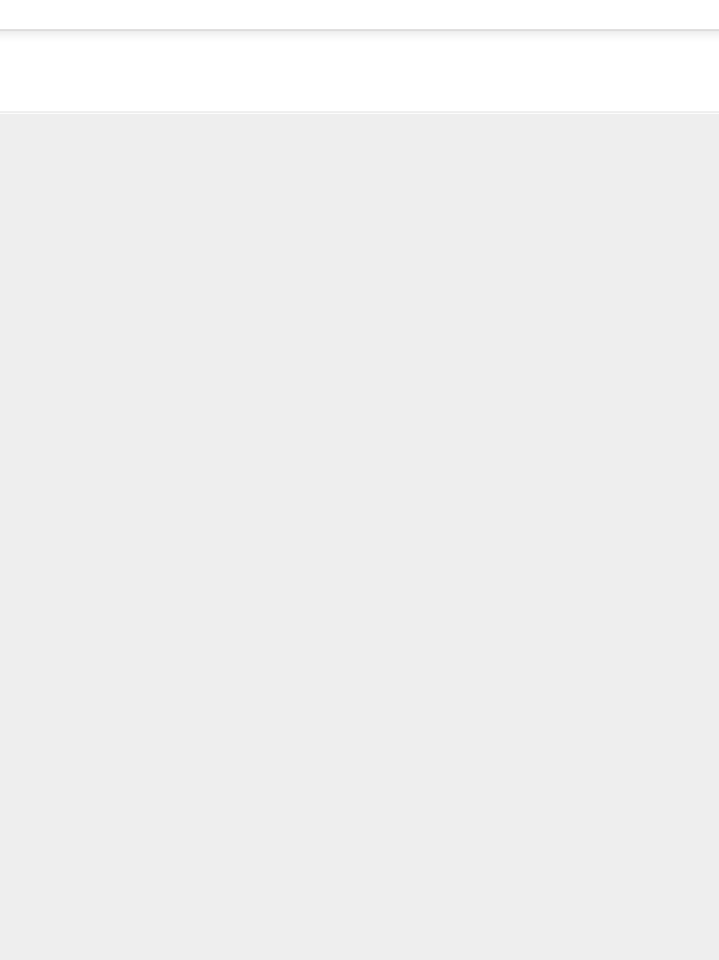
8 СЕРПНЯ, 2026 Андрій Мірошник
Уряд призначив Олексія Соболева членом наглядової ради компанії як представника держави Кабінет міністрів України обрав заступника керівника Офісу президента Олексія Соболева членом наглядової ради НАК «Нафтогаз України». Про це повідомляє...

політика

Зеленський розповів, про що домовився з Вучичем – Підозра

8 СЕРПНЯ, 2026 Андрій Мірошник
Окремо президенти обговорили виклики прийдешньої зими фото з відкритих джерел
«Працюємо, щоб уже до кінця цього року підготувати все для укладання угоди про зону вільної торгівлі», – зазначив президент Президент...

політика

Вучич після переговорів із Зеленським неочікувано...

8 СЕРПНЯ, 2026 Андрій Мірошник
Сербія підтримує територіальну цілісність України фото: Офіс президента За словами президента Сербії, Белград підтримує територіальну цілісність усіх членів ООН Сербія послідовно підтримує суверенітет і територіальну цілісність України в межах, визначених...